

ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยุในการปฏิบัติงานกับรูปแบบพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชา
ตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา

นางสาวอุบลรัตน์ ฌ บางช้าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-927-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019022

137123631

RELATIONSHIP BETWEEN MORALE AND SUPERVISOR'S BEHAVIORAL STYLES
AS PERCEIVED BY SUBORDINATES

Miss Ubolrat Na Bangchang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University
1993
ISBN 974-582-927-7

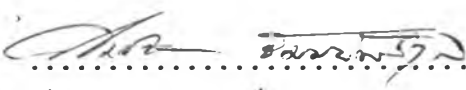
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างขบวนการปฏิบัติงานกับรูปแบบพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชา
ตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา
โดย นางสาวอุบลรัตน์ ฒ บางช้าง
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

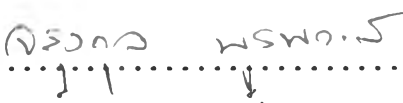

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.กาวร วัชรากย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย อัมมพันธ์กุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์จรุงกุล บุรทองศ)

คู่มือศึกษากับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในนครลพบุรี

อุบลรัตน์ ณ บางช้าง : ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญในการปฏิบัติงานกับรูปแบบพฤติกรรมของ
ผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา (RELATIONSHIP BETWEEN MORALE AND
SUPERVISOR'S BEHAVIORAL STYLES AS PERCEIVED BY SUBORDINATES)
อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.ชัยพร วิชาวุธ, 94 หน้า. ISBN 974-582-927-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญในการปฏิบัติงานและรูปแบบ
พฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา ตามแนวทฤษฎีท้ายการบริหาร ของ
Robert R. Blake และ Jane S. Mouton

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(9,9) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.60 ที่
ระดับความมีนัยสำคัญ .001
2. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(9,1) มีสหสัมพันธ์ทางลบแต่ไม่สูงมากนักกับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ
-0.22 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001
3. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(1,9) มีสหสัมพันธ์ทางบวกแต่ไม่สูงมากนักกับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
เท่ากับ .016 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
4. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(9+9) ไม่มีสหสัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.03
5. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(1,1) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.60 ที่
ระดับความมีนัยสำคัญ .001
6. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
(5,5) ไม่มีสหสัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.05
7. รูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาแบบฉวย
โอกาส (OPP) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับขวัญในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ
-0.57 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .001

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิธีด
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม

C143274 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY
KEY WORD: MORALE/SUPERVISOR'S BEHAVIORAL STYLES/SUBORDINATES

UBOLRAT NA BANGCHANG : RELATIONSHIP BETWEEN MORALE AND SUPERVISOR'S
BEHAVIORAL STYLES AS PERCEIVED BY SUBORDINATES. THESIS ADVISOR :
PROF. CHAIYAPORN WICHAWUT, Ph.D. 94 PP. ISBN 974-582-927-7

The purpose of this research was to study the relationship between morale and supervisor's behavioral styles as perceived by subordinates in the theory of Managerial Grid

The results show as follows:

1. There is a significant positive correlation between morale and the (9,9) style ($r = 0.60, p < .001$).
2. There is a significant negative correlation though not very high between morale and the (9,1) style ($r = -0.22, p < .001$).
3. There is a significant positive correlation, also not very high between morale and the (1,9) style ($r = 0.16, p < .01$).
4. There is no significant correlation between morale and the (9+9) style.
5. There is significant negative correlation between morale and the (1,1) style ($r = -0.60, p < .001$).
6. There is no significant correlation between morale and the (5,5) style.
7. There is a significant negative correlation between morale and the opportunistic style ($r = -0.57, p < .001$).

ภาควิชา.....จิตวิทยา
สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ คุณแลอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้ความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการศึกษาหาความรู้ และการทำงานด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือวัด.

ขอขอบคุณพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พนักงานบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอกราช พนักงานเงินทุนหลักทรัพย์สินเอเซีย พนักงานธนาคารนครหลวงไทย พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา พนักงานธนาคารสหธนาคาร พนักงานธนาคารมหานคร พนักงานธนาคารกสิกรไทย พนักงานธนาคารนครธน พนักงานบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ ผู้เข้าร่วมสัมมนาของสมาคมบริหารงานบุคคลสมุทรปราการในหัวข้อจิตวิทยาหัวหน้างาน ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสุรีย์ โพธิถาวรนนท์ คุณศรินทิพย์ คิวน์ตระกูล คุณสมสุข ติลกสกุลชัย ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ด้วยความรักและเอาใจใส่ของคุณพ่อและแม่ การให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านของคุณสุรพลและคุณเพียงเดือน สุวรรณสุทธิ จนทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณ คุณสมศักดิ์ บุษยะกนิษฐ์ ผู้ที่คอยผลักดัน ช่วยเหลือและให้กำลังใจ ด้วยความรักและห่วงใยเสมอมา

อุบลรัตน์ ณ บางช้าง

สารบัญ

๕

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ปัญหา.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
วัตถุประสงค์.....	10
รูปแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชา.....	10
ขอบเขตในการวิจัย.....	24
ตัวแปรที่ศึกษา.....	24
ค่าจำกัดความ.....	25
สมมติฐานการวิจัย.....	27
2 วิธีดำเนินการวิจัย	
กลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การสร้างเครื่องมือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	59
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก.....	71
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	84
ภาคผนวก ง.....	85
ภาคผนวก จ.....	86
ภาคผนวก ฉ.....	92
ภาคผนวก ช.....	93
ประวัติผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบมาตรวัดทั้งหมด.....	31
2	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ ของมาตรวัดรูปแบบพฤติกรรมกรรมการบริหาร ทั้ง 7 มาตร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง แต่ละข้อกับข้อกระทงอื่น ๆ ทั้งหมดของมาตรนี้ (Corrected item-total correlation).....	37
3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟา(Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ของมาตรวัดรูปแบบ พฤติกรรมกรรมการบริหาร.....	38
4	ข้อกระทงในแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัดขวัญในการปฏิบัติงาน.....	40
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงอื่น ๆ ทั้งหมด ของมาตรวัดขวัญในการปฏิบัติงาน ที่คัดข้อกระทงไว้แล้ว 42 ข้อ (Corrected item-total correlation).....	42
6	องค์ประกอบของข้อกระทงที่มีคุณภาพของมาตรวัดขวัญในการปฏิบัติงานที่ เลือกสรรแล้ว 42 ข้อ.....	43
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟา(Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ของมาตรวัดขวัญในการ ปฏิบัติงาน.....	44
8	ค่ามัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ t ของคะแนนรูปแบบ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชา ตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา จำแนก ตามระดับซี.....	47
9	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนขวัญในการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับซี.....	50
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรูปแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของ ผู้บังคับบัญชาตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้ง 7 รูปแบบ.....	51
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนขวัญในการปฏิบัติงานกับคะแนนรูปแบบ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชา ตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชา จำแนกตามระดับซี และทุกระดับ.....	53
12	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานกับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บังคับบัญชา ระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนรูปแบบพฤติกรรมต่ำ ปานกลางและสูง.....	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบของผู้นำตามแนวคิดของ Tannenbaum and Schmidt.....	14
2	แสดงพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาตามแนวคิดของ Reddin.....	15
3	แสดงพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาตามแนวคิดของ Reddin.....	17
4	แสดงข่ายการบริหารของ Blake and Mouton.....	20
5	กราฟแสดงความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของคะแนนขั้วฐานการปฏิบัติงานกับคะแนน รูปแบบพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาแต่ละรูปแบบ.....	58